

Донбаська державна машинобудівна академія

кафедра фізичного виховання і спорту

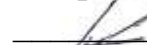
Затверджую:

Декан факультету інтегрованих технологій і обладнання

 О. Г. Гринь

« ____ » _____ 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми,
к.н.ф.в.с, доцент

 С.О. Черненко

« ____ » _____ 2023 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
фізичного виховання і спорту

Протокол № 17 від 02.05.2023 р.

В.о. завідувача кафедри

 С.О. Черненко

« ____ » _____ 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Спортивна педагогіка»

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП «Фізична культура і спорт»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Розробник: Кошева Л.В., к.п.н., доцент кафедри фізичного виховання і спорту

Краматорськ-Тернопіль
2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

2.

Показники		Характеристика навчальної дисципліни	
денна на базі ПЗСО	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	денна на базі ПЗСО	
Кількість кредитів	ОПП (ОНП)	Обов'язкова	
7	<u>Фізична культура і спорт</u>		
Загальна кількість годин			
210			
Модулів			
1	Професійна кваліфікація: <u>бакалавр з фізичної культури і спорту</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів		2	
6		Семестр	
Індивідуальне навчальне-дослідне завдання реферат		3	4а
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4/4 самостійної роботи студента – 6/6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30	18
		Практичні	
		30	18
		Самостійна робота	
		60	54
Вид контролю		Залік 3	Іспит 4а

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання - 4 / 4(4 / 6 прискор)

2. Загальні відомості, мета і завдання дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Спортивна педагогіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 017 «Фізична культура та спорт»).

Міждисциплінарні зв'язки:

Спортивна педагогіка вивчається одночасно з такими взаємопов'язаними між собою дисциплінами: «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)», «Підвищення спортивної майстерності з обраного виду спорту», «Виробнича (педагогічна практика)» та блоку вибірових компонентів ОП: «Практикум зі спортивної гімнастики», «Практикум з баскетболу та важкої

атлетики». Передбачає можливість використання отриманих знань у процесі вивчення навчальних дисциплін таких як: «Загальна і спортивна психологія», «Теорія і методика дитячо-юнацького спорту», «Курсової роботи», «Виробнича (тренерська) практика та «Практика за профілем майбутньої роботи» практика, вибіркового курсу «Рухливі ігри і забави».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Зм М 1 Загальні основи педагогіки

Зм М 2 Теоретичні основи виховання

Зм М 3 Теоретичні основи навчання (Дидактика)

Зм М 4 Педагогічний процес у галузі фізичної культури і спорту.

Зм М 5 Кадрове забезпечення педагогічного процесу.

Зм М 6 Планування та контроль спортивно - педагогічного процесу

Метою дисципліни є: адаптувати педагогічні знання конкретно до діяльності тренера, керівника спортивних секцій, фахівця з фізичної культури і спорту та сприяти оволодінню студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої діяльності спеціаліста галузі фізичного виховання та спорту.

Завдання дисципліни передбачає:

- сприяти формуванню інтересу до педагогічної діяльності та сформуванню психологічну готовність до майбутньої професійної діяльності;
- розкрити шляхи оволодіння знаннями щодо засобів, методів підвищення педагогічної майстерності, творчої особистості;
- сприяти формуванню логічного мислення, уважності, уяви, передбачення та інших педагогічних вмінь за допомогою педагогічних завдань та тренінгів;
- розвинути навички педагогічного спілкування та навчити конфлікто-незалежній моделі поведінки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- цілі, завдання, основні компоненти педагогічного процесу у фізичній культурі і спорті;
- способи взаємодії педагога з різними суб'єктами освітнього процесу;
- сутність і зміст педагогічних здібностей, якими має володіти тренер з фізичної культури і спорту;
- зміст та стилі педагогічного спілкування;
- особливості педагогічної імпровізації і прояви педагогічного артистизму, психологічні чинники успішності процесу підготовки спортсменів;

вміти:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- мати здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність;
- використовувати професійні знання в галузі педагогіки вищої професійної освіти;
- аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;

- керувати колективом в сфері своєї професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності;

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК) :

- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями
- здатність планувати й керувати часом.
- здатність бути критичним і самокритичним.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності спеціальності (ФКС) :

- здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;

- здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом;

- здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН) :

- здатність показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

- знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

Загальний обсяг дисципліни – 7 кредитів (210годин), 6 змістових модулів.

1. Програма та структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання на базі ПЗСО

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями 3 семестр														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	-
Практ. роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Лаб. роботи															
Сам. робота	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Консультації															
Модулі	Зм.М1			Зм.М2			Зм.М3			Зм.М4					
Контроль по модулю						к					к				к

Денна форма навчання на базі ПЗСО

Вид навчальних занять або контролю	Розподіл між учбовими тижнями 4 а; семестр								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Практ. роботи	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Сам. робота	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Індивідуальні зан	1	2	1	2	2	2	2	2	2
Консультації									
Модулі	Зм.М5					Зм.М6			
Контроль по модулю					к				к;

4 Лекції

Змістовий модуль 1 Загальні основи спортивної педагогіки.

Тема 1.1 Спортивна педагогіка як навчально-наукова дисципліна.
Зміст теми: Вступ до дисципліни «Спортивна педагогіка». Наукові підстави і джерела спортивної педагогіки. Основні поняття спортивної педагогіки як науки. Методи педагогічних досліджень проблем спорту

Література [2, 6, 8]

Тема 1.2 Науково-педагогічне дослідження. Загальна характеристика його методів та етапів.

Зміст теми: Методика науково-педагогічного дослідження, визначення та вимоги. Методи педагогічного дослідження. Загально-наукові методи дослідження. Етапи психолого-педагогічних досліджень.

Література: [1, 4, 7, 13]

Тема 1.3 Особливості функціонування фізичного виховання як соціального явища та педагогічного процесу у системі фізичного виховання.

Зміст теми: Основні напрями фізичного виховання. Фізичне виховання як педагогічний процес. Завдання фізичного виховання. Основні принципи фізичного виховання: Система фізичного виховання.

Література [3 9-10 15]

Тема 1.4 Педагогіка як наука і практика

Зміст теми: Поняття педагогіки, предмет педагогіки. Завдання педагогічної науки. Завдання педагогічної практики. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук.

Література [4 11 12 14]

Література до Зм М1

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл. — К. : Либідь, 2005. — 264с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навчальний посібник – К. : Знання, 2008. – 566 с

3. Волков Володимир. Основи теорії та методики фізичного виховання студентської молоді: Навчальний посібник. К.«ОсвітаУкраїни»,2008. - 256 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. — 3-тє вид., стер. — К. : Академвидав, 2009. — 616с. — (Серія "Альма-матер").
5. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр „ Академія», 2001.– С.9 –34.
6. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям. – К.: Вінниця, 2008. – 278 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
8. Кошева, Л. В. Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 196 с.
9. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К.: Олімпійська література, 2008. - 91 с.
10. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.2. Методика фізичного виховання різних груп населення. - К.: Олімпійська література, 2008. - 366 с.
11. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. — 2.вид., перероб. і доп. — К. : Знання-Прес, 2004. — 446с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с.
13. Окса М. М. Історія педагогіки України: Навчально-методичний посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т. — Мелітополь, 2001. — 36с
14. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр „ Академія», 2001. – С.9 – 43.
15. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 Тернопіль:Навчальна книга. - Богдан,2001. - 272 с.
16. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2- Тернопіль:Навчальна книга. - Богдан,2001. - 272 с.

Зм М 2 Теоретичні основи виховання

Тема 2.1 Сутність процесу виховання

Зміст теми: .Поняття про процес виховання. Структура процесу виховання. Рушійні сили виховного процесу. Концепція національного процесу виховання. .Самовиховання і перевиховання. Результати процесу виховання і їх виявлення

Література [2, 4, 6]

Тема 2.2 Основні закономірності принципи та напрями виховання.

Зміст теми: Закономірності виховання. Принципи виховання. Основні напрями виховання

Література [1-2, 5]

Тема 2.3 Методи виховання. Соціальні інститути виховання

Зміст теми: Поняття про прийоми та методи виховання. Класифікація основних методів виховання. Виховання особистості в сім'ї. Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку Роль релігії у вихованні особистості.

.Література [1, 3, 6.]

Література до Зм М2

1. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. / І.В.Зайченко. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
2. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб. / С.Г.Карпенчук / — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб. / С.Г.Карпенчук / — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с.
5. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, перероблене і доповнене / За аг. ред.. О.А. Дубасенюк.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 464 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка. Загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / М.М.Фіцула. — К. : Видавничий центр "Академія", 2000. — 542с.
7. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, перероблене і доповнене / За аг. ред.. О.А. Дубасенюк.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 464 с.

Зм М 3 Теоретичні основи навчання (Дидактика)

Тема 3.1 Дидактика як наука. Сутність, структура, закономірності і принципи процесу навчання

Зміст теми: Загальне поняття про дидактику. Основні функції і компоненти процесу навчання. Структура процесу навчання. Закономірності і принципи навчання

Література [1-2, 4]

Тема 3.2 Методи і засоби навчання

Зміст теми: Поняття методів навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Загальні вимоги до використання методів навчання. Засоби навчання

.Література [1 3 5]

Тема 3.3 Тема 3.3 Форми організації навчання. Урок — основна форма організації навчання

Зміст теми Організаційні форми навчання. Класно-урочна форма навчання. Урок — основна форма організації навчання. Елементи уроку. Взаємозв'язок типу і структури уроку. Форми роботи на уроці. Основні вимоги до уроку.

Література [2-3 6]

Тема 3.4 Тема 3.3 Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

Зміст теми Перевірка й оцінка результатів навчання. Принципи діагностування та контролю успішності учнів. Форми підсумкового контролю. Методи контролю знань, умінь і навичок

Література [1-4]

Література до Зм М3

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл. — К. : Либідь, 2005. — 264с..
2. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник— 3-тє вид., стер. — К. : Академвидав, 2009. — 616с. — (Серія "Альма-матер").
3. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид.. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
4. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб/ — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. — 2.вид., перероб. і доп.. — К. : Знання-Прес, 2004. — 446с.
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб.. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с

Зм М 4 Педагогічний процес у галузії фізичної культури і спорту.

Тема 4.1 Принципи, засоби і методи спортивно-педагогічної діяльності.

Зміст теми: Принципи спортивно-педагогічної діяльності. Засоби спортивно-педагогічної діяльності. Класифікації методів навчання. Методи навчання вправ. Методи вдосконалення та закріплення рухових дій. Методи вдосконалення фізичних якостей. Загальні вимоги до підбору і використання методів

Література [2 5 9]

Тема 4.2 Методика навчання руховим діям

Зміст теми: Методологічна основа теорії навчання рухових дій. Фізіологічне обґрунтування формування рухових навичок. Педагогічні основи навчання рухових дій. Завдання навчання руховим діям. Характеристика рухових

умінь і навичок. Механізми формування рухових дій Структура процесу навчання рухових дій.

.Література [6-7 4]

Тема 4.3 Навчання спортивної техніки й тактики під час занять спортом.

Зміст теми: Спортивна техніка як предмет навчання. Процес оволодіння спортивною технікою та етапи навчання. Спортивна тактика як предмет навчання. Фактори, які визначають особливості спортивної тактики. Навчання знанням на заняттях спортом.

.Література [3 10 12]

Тема 4.4 Виховання в умовах занять фізичними вправами

Зміст теми: Мета і завдання при заняттях фізичною культурою. Особливості виховного процесу, його принципи та засоби. Методи виховання Вплив спорту на всебічний розвиток людини. Вплив спорту на формування моральних якостей. Вплив спорту на інтелектуальний розвиток

.Література [1 8 11]

Літератури до Зм М4

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для тудентів вищих навчальних закладів / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2018. – 848 с.
2. Бондар В. І. Дидактика : Підручник для студ. пед. вузів. – К.: Либідь, 2005. – 263 с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навчальний посібник. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
4. Волков Володимир. Основи теорії та методики фізичного виховання студентської молоді: Навчальний посібник. - К.: «Освіта України», 2008. - 256 с.
5. Кошева, Л. В. Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 196 с.
6. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К.: Олімпійська література, 2008. - 91.
7. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.2. Методика фізичного виховання різних груп населення. - К.: Олімпійська література, 2008. - 366.
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : ЗнанняПрес, 2011. – 445 с.
9. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб.– Х. : ОВС, 2002. – 400 с.
10. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів. – Київ.: Олімпійська література, 1995. -139 с.
11. Практикум з педагогіки : навчальний посібник / за заг. ред. О. А. Дубасенюк. – К. : Центр навчальної літератури, 004. – 464 с.

12. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 272 с.

Зм М 5 Кадрове забезпечення педагогічного процесу.

Тема 5.1 Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога

Зміст теми: Педагогічний компонент діяльності спортивного педагога. Функціональні компоненти педагогічної діяльності. Компоненти педагогічної діяльності у процесі становлення професійного досвіду. Критерії педагогічної майстерності. Педагогічні уміння і здібності.

.Література [3-4 10]

Тема 5.2 Професійне становлення особистості спортивного педагога

Зміст теми: Вимоги до особистості спортивного педагога. Індивідуально-психологічні характеристики особистості. Особистісні детермінанти авторитету. Професійно-педагогічна етика і такт. Структура педагогічної техніки

.Література [4 10 12]

Тема 5.3 Професійна майстерність тренера

Зміст теми: Зміст педагогічної діяльності тренера. Система спеціальних знань, що необхідна спортсменові. Вплив занять спортом на особистість. Структура та зміст щоденника самоконтролю спортсмена. Основні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Допоміжні засоби і методи передачі інформації.

.Література [3 10 12]

Тема 5.4 Критерії педагогічної майстерності і передумови підвищення ефективності діяльності тренера

Зміст теми: Складники професійної майстерності тренера. Критерії педагогічної майстерності. Вимоги до діяльності тренера.

.Література [2 5 7 13]

Тема 5.5 Шляхи формування професійної майстерності

Зміст теми: Етапи професійного становлення особистості. Професійні деформації особистості. Синдром емоційного вигорання. Психологічний супровід професійного становлення.

.Література [8 10-11]

Тема 5.6 Конфлікти у спортивно-педагогічній взаємодії.

Зміст теми: Конфліктність і спортивна діяльність. Причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії. Взаємодія у конфлікті.

.Література [6 10]

Тема 5.7 Творчість у педагогічному процесі. Інноваційний потенціал педагога

Зміст теми: Зміст педагогічної творчості. Педагогічне передбачення. Поняття «інновації» в освіті, їх зміст. Інноваційний потенціал педагога. Передовий педагогічний досвід і критерії педагогічних інновацій
.Література [9-10]

Література до Зм 5

1. А. І. Бузнік // Молода спортивна наука України : зб. наук, праць. - Львів, 2004. - Вин. 8. - Т. 4. - С. 62—66.
2. Бондарчук Е. И. Основы психологии и педагогики / Е. И.Бондарчук, Л. И. Бондарчук // Курс лекцій. — 3-е изд., стереотип. — К. : МАУП, 2002. — 168 с.
3. Воронова В. І. Психологія спорту — К. : Олімп, л-ра, 2007. - 298 с.
4. Глазирін, І. Д., Глазиріна В. М. Педагогіка спортивної діяльності : курс лекцій та лабораторний практикум МОНМСУ, Черкаський НУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 132 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омельченко. — К. : Знання-Прес, 2004. — 445 с.
6. Ложкин Г В., Волянюк Н. Ю., Бузник А. И. Змоціональний ресурс тренера-професіонала –Фізична культура, спорт і здоров'я нації: зб. наук, прань. - Вінниця, 2004. - Вип. 5. - С. 377-380.
7. Малахов В. А. Етика–Курс лекцій. — К. : Либідь, 2000. — 384 с.
8. Пальшкова І. О. Педагогіка: професійно-педагогічна культура вчителя : навч. посіб. – К.: Слово, 2011. – 192 с.
9. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К. – Знання, 2015. – 495 с.
- 10.Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога / Т. В. Петровська. – К. : Олімп. л-ра, 2015. – 184 с.
- 11.Петровська Т. В. Особистісні детермінанти адаптації спортивних педагогів в умовах професійного вигорання / Т. В. Петровська // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. Серія: Фізична культура і спорт. Вип. 20. - Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2015. – С. 22-27.
- 12.Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В. Н. Платонов. — К. : Олимп. л-ра, 2004. — 739 с.
- 13.Якса Н.В. Основы педагогических знаний: навч. посіб. — К. : Знання, 2007. — 358с.

Зм М 6 Планування та контроль спортивно- педагогічного процесу

Тема 6.1. Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу у спорті

Зміст теми: Технологія керування спортивною підготовкою. Визначення індивідуальних особливостей і можливостей спортсменів. Встановлення мети та моделювання підготовленості в спорті. Основні засоби контролю та обліку.

Література [1-2,3]

Тема 6.2 Планування та контроль у навчально-виховному процесі з фізичного виховання

Зміст теми: 1. Поняття про планування навчально-виховного процесу

2. Поняття контролю в процесі фізичного виховання.

3. Значення та види контролю навчального процесу з ФВ.

Література [4-6]

Література до Зм М6

1. Глазирін, І. Д., Глазиріна В. М. Педагогіка спортивної діяльності : курс лекцій та лабораторний практикум –МОНМСУ, Черкаський НУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 132 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям – К.: Вінниця, 2008. – 278 с.
3. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога. – К. : Олімп. л-ра, 2015. – 184 с..
4. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. - К. : Олімпійська література, 2008. - Т. 1. - 391 с. ; Т. 2. - 366 с.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 ч. - Т. : Навчальна книга - Богдан, 2004. - Ч. 1. - 272 с. ; Ч. 2. - 248 с.
6. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. - Тернопіль, Збруч, 2000.- 183 с.

5. Практичні заняття

Мета проведення практичних (семінарських) занять – є формування системи фундаментальних знань, що визначають професійну діяльність в галузі фізичного виховання;

Внаслідок практичних (семінарських) занять студенти повинні *знати*:

- цілі, завдання, основні компоненти педагогічного процесу у фізичній культурі і спорті;
- способи взаємодії педагога з різними суб'єктами освітнього процесу;
- сутність і зміст педагогічних здібностей, якими має володіти

викладач, тренер з фізичної культури і спорту;

- зміст та стилі педагогічного спілкування;
- особливості педагогічної імпровізації і прояви педагогічного артистизму, психологічні чинники успішності процесу підготовки спортсменів;

Студенти повинні уміти:

- - виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- мати здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність;
- використовувати професійні знання в галузі педагогіки вищої професійної освіти;
- аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;
- керувати колективом в сфері своєї професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності;
- здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми;
- здатність до безперервного професійного розвитку;

Змістовий модуль 1 Загальні основи спортивної педагогіки.

Практичне заняття №1. Тема 1.1 Спортивна педагогіка як навчально-наукова дисципліна.

Зміст теми: Вступ до дисципліни «Спортивна педагогіка». Наукові підстави і джерела спортивної педагогіки. Основні поняття спортивної педагогіки як науки. Методи педагогічних досліджень проблем спорту

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізуйте зміст лекції. Дайте відповіді на такі запитання.

1. Дайте визначення предмету спортивна педагогіка.
2. Розкрийте головну мету спортивної педагогіки
3. Визначити завдання спортивної педагогіки.
4. Дайте визначення у поняття фізична культура, спорт.
5. Охарактеризуйте заняття спортом як педагогічний процес.
6. Дайте визначення поняттям спортивне тренування, спортивні змагання.
7. Назвіть наукові основи та джерела спортивної педагогіки.
8. Дайте визначення поняттям спортивні змагання.
9. Проаналізуйте методи дослідження педагогічних проблем спорту.

II. Розкрийте зміст понять:

фізична культура, спорт, спортивне тренування, спортивні змагання, педагогічний процес.

III. Підготуйте реферат на задану тему.

Література[2, 6, 8]

Практичне заняття №2. Тема 1.2 Науково-педагогічне дослідження. Загальна характеристика його методів та етапів.

Зміст теми: Методика науково-педагогічного дослідження, визначення та вимоги. Методи педагогічного дослідження. Загально-наукові методи дослідження. Етапи психолого-педагогічних досліджень.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1.Визначити, у чому полягає специфіка методів досліджень у педагогіці порівняно з природознавчими науками.
2. Проаналізувати, які етичні проблеми виникають при використанні методу спостереження?
3. Дати оцінку, чим відрізняється спостереження у повсякденному житті від спостереження як наукового методу дослідження.
4. Визначити, які процедури поєднує у собі метод «вивчення продуктів діяльності» та охарактеризуйте специфіку кожної з них.
5. Охарактеризуйте особливості застосування експерименту в педагогіці та психології.
6. Розкрийте психологічний зміст, констатує та формує процедури психолого-педагогічного експерименту..
7. Охарактеризуйте групи математичних методів та їх функціональне застосування у психології та педагогіці.

II. Підготуйте реферат на задану тему:

Література: [1, 4, 7, 13]

Практичне заняття №3. Тема 1.3 Особливості функціонування фізичного виховання як соціального явища та педагогічного процесу у системі фізичного виховання.

Зміст теми: Основні напрями фізичного виховання. Фізичне виховання як педагогічний процес.Завдання фізичного виховання. Основні принципи фізичного виховання:Система фізичного виховання.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. *Визначити основні напрями фізичного виховання.*
2. *Назвіть принцип функціонування кожного з напрямів фізичного виховання*
3. *Проаналізувати показники ефективність системи фізичного виховання.*
4. *Визначити специфічну особливість фізичного виховання.*
5. *Дайте визначення мети фізичного виховання*
6. *Визначити завдання фізичного виховання.*
7. *Визначити основні принципи фізичного виховання.*
8. *Дайте визначення соціальної системи фізичного виховання.*
9. *Дайте визначення поняття педагогічна система?*
- 10.*Дайте визначення узагальненого поняття "система фізичного виховання"*

II. Підготуйте реферат на задану тему.

Практичне заняття №4 Тема 1.4 Педагогіка як наука і практика

Зміст теми: Поняття педагогіки, предмет педагогіки. Завдання педагогічної науки. Завдання педагогічної практики. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. *Дати визначення, поняття педагогіка*
  2. *Хто з видатних педагогів написав книгу «Велика дидактика, що представляє універсальне мистецтво навчання всіх всьому»*
  3. *Визначити, що є предметом дослідження в педагогіці.*
  4. *Визначити, що є завданням педагогіки.*
  5. *Назвіть фундаментальні категорії (основні поняття педагогіки) і охарактеризуйте їх.*
  6. *Визначити структуру педагогіки*
- II. Виконати контрольну роботу за зм.М1
Література[11, 16, 18, 20]

Література до Зм М1

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл. — К. : Либідь, 2005. — 264с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навчальний посібник – К. : Знання, 2008. – 566 с
3. Волков Володимир. Основи теорії та методики фізичного виховання студентської молоді: Навчальний посібник. К.«ОсвітаУкраїни»,2008. - 256 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. — 3-тє вид., стер. — К. : Академвидав, 2009. — 616с. — (Серія "Альма-матер").
5. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр „ Академія», 2001.– С.9 –34.
6. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям. – К.: Вінниця, 2008. – 278 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
8. Кошева, Л. В. Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 196 с.
9. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К.: Олімпійська література, 2008. - 91 с.
10. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.2. Методика фізичного виховання різних груп населення. - К.: Олімпійська література, 2008. - 366 с.
11. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. — 2.вид., перероб. і доп. — К. : Знання-Прес, 2004. — 446с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с.

13. Окса М. М. Історія педагогіки України: Навчально-методичний посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т. — Мелітополь, 2001. — 36с
14. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – С.9 – 43.
15. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 Тернопіль:Навчальна книга. - Богдан,2001. - 272 с.
16. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2- Тернопіль:Навчальна книга. - Богдан,2001. - 272 с.

Зм М 2 Теоретичні основи виховання

Практичне заняття №5 Тема 2.1 Сутність процесу виховання

Зміст теми: .Поняття про процес виховання. Структура процесу виховання. Рушійні сили виховного процесу. Концепція національного процесу виховання. .Самовиховання і перевиховання. Результати процесу виховання і їх виявлення

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. *Дати визначення поняття процес виховання.*
2. *Охарактеризувати об'єктивні чинники процесу виховання.*
3. *Охарактеризувати суб'єктивні чинники процесу виховання.*
4. *Дати визначення поняття свідомість та її структурним елементам.*
5. *Охарактеризувати етапи процесу виховання.*
6. *Проаналізувати структуру процесу виховання.*
7. *Охарактеризувати рушійні сили виховного процесу.*
8. *Визначити поняття та головну мету національного виховання.*
9. *Охарактеризувати принципи національного виховання.*
10. *Дати визначення понять самовиховання та перевиховання.*
11. *Охарактеризувати прийоми самовиховання.*
12. *Охарактеризувати суть, етапи та принципи перевиховання.*
13. *Проаналізувати шляхи вдосконалення виховного процесу в школі.*

II. Підготувати реферат на задану тему.

Література [2, 4, 6]

Практичне заняття №6 Тема 2.2 Основні закономірності принципи та напрями виховання.

Зміст теми: Закономірності виховання. Принципи виховання. Основні напрями виховання

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. *Дайте визначення поняття закономірності виховання.*
2. *Проаналізуйте основні закономірності виховання.*

3. *Дайте визначення поняття принципи виховання*
4. *Діти часто спостерігають розбіжності між тим, що їм говорять у школі, вдома, і тим, що бачать у житті. Чи закономірні такі протиріччя? Яка їх роль у розвитку дитини?*
5. *Який принцип мав на увазі В. Сухомлинський коли стверджував: «Виховання могутнє саме тоді, коли воно враховує тендітні капризи природи».*
6. *Дайте визначення основних напрямів виховання*
7. *Розкрийте основні напрями розумового виховання учнів.*
8. *Обґрунтуйте особливості змісту морального виховання в національній школі.*
9. *Складіть програму діяльності сім'ї зі статевого виховання дітей.*
10. *Охарактеризуйте основні методи естетичного виховання.*
11. *Опишіть систему фізичного виховання у тій школі, в якій Ви вчилися.*

II. Підготувати реферат на задану тему.

Література [1-2, 5]

Практичне заняття №7 Тема 2.3 Методи виховання. Соціальні інститути виховання

Зміст теми: Поняття про прийоми та методи виховання. Класифікація основних методів виховання. Виховання особистості в сім'ї. Колектив як соціокультурне середовище виховання і розвитку Роль релігії у вихованні особистості.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:
  1. Охарактеризуйте сутнісні особливості методів виховання
  2. Проаналізуйте класифікацію основних методів виховання
  3. Визначити методи формування свідомості особистості
  4. Проаналізуйте методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки
  5. Охарактеризуйте методи вправ і привчання
  6. Дати визначення методам стимулювання діяльності й поведінки
  7. Розкрийте суть сімейного виховання.
  8. Визначити головну умову сімейного виховання.
  9. Охарактеризуйте види авторитету батьків
  10. Дайте визначення понять –колектив і –колективна творча діяльність.
  11. Охарактеризуйте види колективів.
  12. Проаналізуйте основні стадії розвитку колективу.
  13. Вплив колективу на формування особистості.

II. Виконати контрольну роботу за зм.М2.

Література [1, 3, 6.]

Література до Зм М2

1. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. / І.В.Зайченко. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
2. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб. / С.Г.Карпенчук / — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб. / С.Г.Карпенчук / — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с.
5. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, перероблене і доповнене / За аг. ред.. О.А. Дубасенюк.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 464 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка. Загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / М.М.Фіцула. — К. : Видавничий центр "Академія", 2000. — 542с.
7. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, перероблене і доповнене / За аг. ред.. О.А. Дубасенюк.- Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 464 с.

Зм М 3 Теоретичні основи навчання (Дидактика)

Практичне заняття №8 Тема 3.1 Дидактика як наука. Сутність, структура, закономірності і принципи процесу навчання

Зміст теми: Загальне поняття про дидактику. Основні функції і компоненти процесу навчання. Структура процесу навчання. Закономірності і принципи навчання

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1. Дати визначення поняття дидактики, її об'єкта та предмета, як науки.
2. Визначити основні завдання дидактики.
3. Дати визначення основних функцій навчання.
4. Розкрийте сутність і особливості кожного структурного компонента процесу навчання.
5. Охарактеризуйте стадії процесу оволодіння новими знаннями
6. Доведіть єдність розвитку і виховання учнів у процесі навчання.
7. Дайте визначення понять «закономірність навчання» і «принцип навчання».
8. Охарактеризуйте загальні закономірності навчання.
9. Дайте визначення та перелічіть зовнішні та внутрішні закономірності навчання
10. Перелічіть основні принципи навчання. Які з них, на Вашу думку, є провідними у навчанні?

III Підготувати реферати на задану тему.

Література [1-2, 4]

Практичне заняття №9 Тема 3.2 Методи і засоби навчання

Зміст теми: Поняття методів навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Загальні вимоги до використання методів навчання. Засоби навчання

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1. Визначити поняття метод навчання, джерела виникнення, функції.
2. Розкрийте вихідні принципи класифікації методів навчання.
3. Чим зумовлені різні підходи до класифікації методів навчання?
4. Які чинники визначають доцільність використання конкретного методу навчання?
5. Обґрунтуйте вплив змісту навчальної діяльності на вибір методів навчання.
6. Сформулюйте загальні вимоги щодо вибору оптимальних поєднань методів навчання вчителем.
7. Визначити чинники, які впливають на ефективність застосування словесних засобів навчання.

8. Як розрізняють засоби навчання?

9. Чим відрізняється електронний підручник від звичайного?

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [1 3 5]

Практичне заняття №10 Тема 3.3 Тема 3.3 Форми організації навчання.

Урок — основна форма організації навчання

Зміст теми Організаційні форми навчання. Класно-урочна форма навчання. Урок — основна форма організації навчання. Елементи уроку. Взаємозв'язок типу і структури уроку. Форми роботи на уроці. Основні вимоги до уроку.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Охарактеризуйте організаційні форми навчання.
2. У чому полягають позитивні моменти мангеймської форми вибіркового навчання?
3. Охарактеризуйте організаційні ознаки класно-урочної системи.
4. Оцініть позитивні та негативні аспекти класно-урочної системи.
5. Які чинники характеризують ефективний урок?
6. У чому полягають недоліки уроку як основної форми навчання?
7. Обґрунтуйте головну відмінність нетрадиційних організаційних форм навчання від традиційних.

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [2-3 6]

Практичне заняття №11 Тема 3.4 Тема 3.4 Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

Зміст теми Перевірка й оцінка результатів навчання. Принципи діагностування та контролю успішності учнів. Форми підсумкового контролю. Методи контролю знань, умінь і навичок

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення понять –діагностування і –контроль.
2. Доповніть логічний ряд принципів діагностування та контролю: об'єктивність, ..., ..., наочність, ..., ...
3. Охарактеризуйте види контролю.
4. Обгрунтуйте, який вид контролю, на Вашу думку, найсуттєвіший для перевірки міцності знань, умінь і навичок учнів.
5. Обгрунтуйте мету та ефективність тестового та комп'ютерного контролю у сучасній дидактиці.

II. Виконати контрольну роботу за зм.М3

Література [1-4]

Література до Зм М3

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл.. — К. : Либідь, 2005. — 264с..
2. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник— 3-тє вид., стер. — К. : Академвидав, 2009. — 616с. — (Серія "Альма-матер").
3. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид.. — К. : Освіта України, 2008. — 528с.
4. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб/ — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. — 2.вид., перероб. і доп.. — К. : Знання-Прес, 2004. — 446с.
6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб.. — 5.вид., доп. і перероб. — К., 2007. — 656с

Зм М 4 Педагогічний процес у галузії фізичної культури і спорту.

Практичне заняття №12 Тема 4.1 Принципи, засоби і методи спортивно-педагогічної діяльності.

Зміст теми: Принципи спортивно-педагогічної діяльності. Засоби спортивно-педагогічної діяльності. Класифікації методів навчання. Методи навчання вправ. Методи вдосконалення та закріплення рухових дій. Методи вдосконалення фізичних якостей. Загальні вимоги до підбору і використання методів

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1. Визначити основні принципи навчання, які реалізуються у фізичному вихованні.
  2. Дати визначення сутності педагогічного принципу науковості.
  3. Обґрунтувати основу принципу свідомості.
  4. Проаналізувати принцип наочності та його трактування згідно понять діалектики.
  5. Визначити особливості принципу свідомості.
  6. Дати визначення діалектичного шляху пізнання істини.
  7. Визначити сутність поняття «засіб» і «метод».
  8. Визначити основні засоби і методи інформації.
  9. Визначити допоміжні засоби і методи інформації
  10. Визначити, за якими ознаками класифікуються методи у дидактиці фізичного виховання?
  11. Охарактеризувати методи навчання вправ.
  12. Визначити характерну рису методу колового тренування.
- Проаналізуйте загальні вимоги до підбору і використання методів у фізичному вихованні
- II. Підготувати реферати на задану тему.
Література [2, 5, 9]

Практичне заняття №13 Тема 4.2 Методика навчання руховим діям

Зміст теми: Методологічна основа теорії навчання рухових дій. Фізіологічне обґрунтування формування рухових навичок. Педагогічні основи навчання рухових дій. Завдання навчання руховим діям. Характеристика рухових умінь і навичок. Механізми формування рухових дій Структура процесу навчання рухових дій.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Визначити, що стало методологічною основою теорії навчання рухових дій.
  2. Визначити завдання навчання руховим діям.
  3. Дайте визначення понять уміння і навичка.
  4. Проаналізувати характерні особливості навички.
  5. Обґрунтувати суть рухових умінь і рухових навичок, що в них спільного і чим вони відрізняються.
  6. Проаналізувати фази формування рухових дій.
  7. Охарактеризуйте етапи розучування рухової дії.
- II. Підготувати реферати на задану тему.
Література [6-7, 4]

Практичне заняття №14 Тема 4.3 Навчання спортивної техніки й тактики під час занять спортом.

Зміст теми: Спортивна техніка як предмет навчання. Процес оволодіння спортивною технікою та етапи навчання. Спортивна тактика як предмет навчання.

Фактори, які визначають особливості спортивної тактики. Навчання знанням на заняттях спортом.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дати визначення поняття спортивна техніка та вказати, які фактори впливають на її удосконалення.
2. Проаналізувати структуру спортивної техніки.
3. Розкрити послідовність навчання спортивної техніки.
4. Дати визначення поняття спортивна тактика і які фактори визначають її особливості.
5. Дати визначення поняття тактична підготовка.
6. Проаналізувати види тактичної підготовки.
7. Визначити перелік спеціальних знань, необхідних спортсменам

.II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [3 10 12]

Практичне заняття №15 Тема 4.4 Виховання в умовах занять фізичними вправами

Зміст теми: Мета і завдання при заняттях фізичною культурою. Особливості виховного процесу, його принципи та засоби. Методи виховання Вплив спорту на всебічний розвиток людини. Вплив спорту на формування моральних якостей. Вплив спорту на інтелектуальний розвиток

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1. Визначити зміст основних завдань виховання на заняттях фізичними вправами..
2. Дати визначення поняття здоров'я та здоровий спосіб життя.
3. Визначити, у чому полягають особливості і складності виховного процесу.
4. Охарактеризувати принципи і засоби виховання в педагогіці фізичного виховання.
5. Дати визначення, що повинні забезпечувати методи виховання?
6. Проаналізувати моральні якості, що формуються у спортсменів за правильно організованої спортивної діяльності.
7. Обґрунтувати, як заняття спортом впливають на інтелектуальну сферу людини
8. Дати визначення, в чому полягає сутність системи фізичної освіти

П.Ф.Лесгафта.

II. Виконати контрольну роботу за зм.М4

Література [1, 8, 11]

Літератури до Зм М4

13. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для студентів вищих навчальних закладів / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2018. – 848 с.

14. Бондар В. І. Дидактика : Підручник для студ. пед. вузів. – К.: Либідь, 2005. – 263 с.
  15. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навчальний посібник. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
  16. Волков Володимир. Основи теорії та методики фізичного виховання студентської молоді: Навчальний посібник. - К.: «Освіта України», 2008. - 256 с.
  17. Кошева, Л. В. Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 196 с.
  18. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К.: Олімпійська література, 2008. - 91.
  19. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.2. Методика фізичного виховання різних груп населення. - К.: Олімпійська література, 2008. - 366.
  20. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : ЗнанняПрес, 2011. – 445 с.
  21. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посіб.– Х. : ОВС, 2002. – 400 с.
  22. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів. – Київ.: Олімпійська література, 1995. -139 с.
  23. Практикум з педагогіки : навчальний посібник / за заг. ред. О. А. Дубасенюк. – К. : Центр навчальної літератури, 004. – 464 с.
- Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 272 с.

Зм М 5 Кадрове забезпечення педагогічного процесу.

Практичне заняття №16 Тема 5.1 Сутність педагогічної майстерності спортивного педагога

Зміст теми: Педагогічний компонент діяльності спортивного педагога. Функціональні компоненти педагогічної діяльності. Компоненти педагогічної діяльності у процесі становлення професійного досвіду. Критерії педагогічної майстерності. Педагогічні уміння і здібності.

Задачі та зміст роботи:

- I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:
  1. Дайте визначення та назвіть структурні компоненти педагогічної системи
  2. Назвіть функціональні компоненти педагогічної діяльності.
  3. Охарактеризуйте компоненти педагогічної діяльності у процесі становлення професійного досвіду.
  4. Назвіть функціональні критерії педагогічної майстерності тренера.
  5. Охарактеризуйте рівні майстерності тренера.
  6. Дайте визначення поняттям педагогічні уміння і здібності.
  7. Назвіть структуру педагогічних умінь.
  8. Назвіть основні здібності, що сприяють оволодінню педагогічними уміннями.

9. Перелічить структуру знань спортивного педагога

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [3-4, 10]

Практичне заняття №17 Тема 5.2Професійне становлення особистості спортивного педагога

Зміст теми: Вимоги до особистості спортивного педагога. Індивідуально-психологічні характеристики особистості. Особистісні детермінанти авторитету Професійно-педагогічна етика і такт. Структура педагогічної техніки

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Назвіть елементи педагогічної культури спортивного педагога.
2. Перелічить вимоги до особистості педагога, тренера.
3. Які індивідуально-особистісні особливості варто враховувати під час підготовки до педагогічної діяльності?
4. Дайте визначення поняття авторитет тренера.
5. Назвіть компоненти, що визначають авторитет спортивного педагога.
6. Дайте визначення поняття зміст педагогічної моралі.
7. Які існують норми педагогічної моралі у ставленні спортивного педагога до спортсменів?
8. Які існують норми педагогічної моралі у ставленні педагога до батьків юних спортсменів?
9. Дайте визначення поняття педагогічного такту.
10. Дайте визначення поняття педагогічна техніка
11. Охарактеризуйте структуру педагогічної техніки.
12. Назвіть характеристики мови, що впливають на особливості її сприйняття учнями.

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [4 10 12]

Практичне заняття №18 Тема 5.3Професійна майстерність тренера

Зміст теми: Зміст педагогічної діяльності тренера. Система спеціальних знань, що необхідна спортсменові Вплив занять спортом на особистість Структура та зміст щоденника самоконтролю спортсмена. Основні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Допоміжні засоби і методи передачі інформації.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. 1. 1. Визначити основні завданням педагогічної діяльності тренера.
2. Дати визначення поняття мета спортивної підготовки.
3. Назвіть основні напрями спортивної підготовки.
4. Охарактеризувати завдання технічної підготовки.
5. Охарактеризувати завдання тактичної підготовки.
6. Охарактеризувати завдання фізичної підготовки.
7. Охарактеризувати завдання психічної підготовки.
8. Дати визначення системи спеціальних знань, які необхідні

спортсменів.

9. Охарактеризувати позитивний вплив спорту на особистість.

10. Охарактеризувати вплив спорту на інтелектуальний розвиток.

11. Назвіть основні засоби передачі інформації в навчально-тренувальному процесі.

12. Охарактеризувати допоміжні засоби і методи передачі інформації.

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [3 10 12]

Практичне заняття №19 Тема 5.4 Критерії педагогічної майстерності і передумови підвищення ефективності діяльності тренера

Зміст теми: Складники професійної майстерності тренера. Критерії педагогічної майстерності. Вимоги до діяльності тренера

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Визначити передумови підвищення ефективності діяльності тренера.

2. Визначити та проаналізувати рівні майстерності тренерів.

3. Охарактеризувати психологічні критерії педагогічної майстерності.

4. Визначити функціональні критерії майстерності.

5. Які особистісні якості повинен виховувати тренер у своїх учнів?

6. Визначити найважливіші засоби впливу тренера на юних спортсменів.

7. По яким критеріям визначають результати спортивно-масової роботи

з підлітками ?

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [2, 5, 7, 13]

Практичне заняття №20 Тема 5.5 Шляхи формування професійної майстерності

Зміст теми: Етапи професійного становлення особистості. Професійні деформації особистості. Синдром емоційного вигорання. Психологічний супровід професійного становлення.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Визначити етапи розвитку людини як суб'єкта праці.

2. Визначити професійні деструкції, характерні для педагога, і типові приклади їх прояву у педагога, викладача, тренера.

3. Які існують причини виникнення професійних деструкцій?

4. У чому полягає сутність феномену «вигорання» у спортивних педагогів і представників комунікативних професій?

5. Визначити функції і зміст психологічного супроводу професійного становлення особистості.

6. Охарактеризувати шляхи професійного самозбереження.

7. Дати визначення поняття психофізіологічна адаптація.

8. Дати визначення поняття соціально-психологічна адаптація.

9. Дати визначення поняття професійна адаптація.

II. Підготувати реферати на задану тему.

Практичне заняття №21 Тема 5.6 Конфлікти у спортивно-педагогічній взаємодії.

Зміст теми: Конфліктність і спортивна діяльність. Причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії. Взаємодія у конфлікті.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

- 1 Дати визначення поняття конфлікт.
  2. Охарактеризувати види конфліктів.
  3. Визначити типи конфліктів.
  4. Визначити у чому полягає роль конфліктності як однієї з характеристик спортивної діяльності.
  5. Визначити у чому полягає роль індивідуальної конфліктності для успішної змагальної діяльності.
  6. Проаналізувати причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії.
  7. Охарактеризувати конфлікти діяльності, поведінки і відносин.
  8. Визначити умови виникнення конфлікту.
  9. Визначити фази розвитку конфлікту.
  10. Описати послідовність розвитку взаємодії у конфліктній ситуації.
  11. Визначити, у чому полягає роль емоцій для вибору стратегії поведінки у конфлікті.
  12. Проаналізувати стилі поведінки у конфлікті.
  13. Визначити фактори, що визначають вибір стилю поведінки у конфлікті.
  14. Охарактеризувати тактики, застосовувані у конфліктній взаємодії
- II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [6 10]

Практичне заняття №22 Тема 5.7 Конфлікти у спортивно-педагогічній взаємодії.

Зміст теми: Конфліктність і спортивна діяльність. Причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії. Взаємодія у конфлікті.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

- 1 Дати визначення поняття конфлікт.
2. Охарактеризувати види конфліктів.
3. Визначити типи конфліктів.
4. Визначити у чому полягає роль конфліктності як однієї з характеристик спортивної діяльності.
5. Визначити у чому полягає роль індивідуальної конфліктності для успішної змагальної діяльності.
6. Проаналізувати причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії.
7. Охарактеризувати конфлікти діяльності, поведінки і відносин.

8. Визначити умови виникнення конфлікту.
  9. Визначити фази розвитку конфлікту.
  10. Описати послідовність розвитку взаємодії у конфліктній ситуації.
  11. Визначити, у чому полягає роль емоцій для вибору стратегії поведінки у конфлікті.
  12. Проаналізувати стилі поведінки у конфлікті.
  13. Визначити фактори, що визначають вибір стилю поведінки у конфлікті.
  14. Охарактеризувати тактики, застосовувані у конфліктній взаємодії
- II. Підготувати реферати на задану тему.
Література [9-10]

Література до Зм 5

1. А. І. Бузнік // Молода спортивна наука України : зб. наук, праць. - Львів, 2004. - Вин. 8. - Т. 4. - С. 62—66.
2. Бондарчук Е. И., Бондарчук Л. И. Основы психологии и педагогики // Курс лекций. — 3-е изд., стереотип. — К. : МАУП, 2002. — 168 с.
3. Воронова В. І. Психологія спорту — К. : Олімп, л-ра, 2007. - 298 с.
4. Глазирін, І. Д., Глазиріна В. М. Педагогіка спортивної діяльності : курс лекцій та лабораторний практикум МОНМСУ, Черкаський НУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 132 с.
5. Кузьмінський А.І., Омельченко В. Л. Педагогіка: підруч.. — К. : Знання-Прес, 2004. — 445 с.
6. Ложкин Г В., Волянчук Н. Ю., Бузник А. И. Емоціональний ресурс тренера-професіонала –Фізична культура, спорт і здоров'я нації: зб. наук, прань. - Вінниця, 2004. - Вип. 5. - С. 377-380.
7. Малахов В. А. Етика–Курс лекцій. — К. : Либідь, 2000. — 384 с.
8. Пальшкова І. О. Педагогіка: професійно-педагогічна культура вчителя : навч. посіб. – К.: Слово, 2011. – 192 с.
9. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К. – Знання, 2015. – 495 с.
10. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога. – К. : Олімп. л-ра, 2015. – 184 с.
11. Петровська Т. В. Особистісні детермінанти адаптації спортивних педагогів в умовах професійного вигорання // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки. Серія: Фізична культура і спорт. Вип. 20. - Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2015. – С. 22-27.
12. Платонов В. Н. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті / В. Н. Платонов. — К. : Олімп. л-ра, 2004. — 739 с.

Зм М 6 Планування та контроль спортивно- педагогічного процесу

Практичне заняття №23 Тема 6.1. Планування та побудова спортивно- педагогічного процесу у спорті

Зміст теми: Технологія керування спортивною підготовкою. Визначення індивідуальних особливостей і можливостей спортсменів. Встановлення мети та моделювання підготовленості в спорті. Основні засоби контролю та обліку.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Проаналізувати основні складові керування спортивною підготовкою.
2. Обґрунтувати, від чого залежить ефективність спортивної підготовки.
3. Охарактеризувати зміст журналу спостереження тренера.
4. Обґрунтувати умови, які треба враховувати, ставлячи мету спортсмену.
5. Визначити типи моделювання, які існують в спорті.
6. Дати визначення видів контролю у спорті.
7. Охарактеризувати основні форми і засоби контролю та обліку у спорті.

II. Підготувати реферати на задану тему.

Література [1-2,3]

Практичне заняття №24 Тема 6.2 Планування та контроль у навчально-виховному процесі з фізичного виховання

Зміст теми: Поняття про планування навчально-виховного процесу. Поняття контролю в процесі фізичного виховання. Значення та види контролю навчального процесу з ФВ.

Задачі та зміст роботи:

I. Проаналізувати зміст лекції. Дати відповіді на такі запитання:

1. Дайте визначення поняття планування у навчально-виховному процесі з фізичного виховання.
2. Розкрийте суть планування.
3. Дайте визначення поняття плану.
4. Проаналізуйте умови складання плану.
5. Обґрунтуйте, загальні принципи, яких необхідно дотримуватися при плануванні.
6. Дайте визначення видів планування.
7. Проаналізуйте зміст загального плану.
8. Дайте визначення поняття контроль.
9. Обґрунтуйте види контролю, які ви знаєте.
10. Проаналізуйте мету та способи поточного педагогічного контролю.
11. Охарактеризуйте групи методів самоконтролю.
12. Дайте визначення основної документальної форми обліку даних фізкультурного самоконтролю.

II. Підготувати реферати на задану тему. Література [4-6]

Література до Зм М6

1. Глазирін, І. Д., Глазиріна В. М. Педагогіка спортивної діяльності : курс лекцій та лабораторний практикум –МОНМСУ, Черкаський НУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 132 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям – К.: Вінниця, 2008. – 278 с.
3. Петровська Т. В. Майстерність спортивного педагога. – К. : Олімп. л-ра, 2015. – 184 с..
4. Теорія і методика фізичного виховання : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / за ред. Т. Ю. Круцевич. - К. : Олімпійська література, 2008. - Т. 1. - 391 с. ; Т. 2. - 366 с.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] : у 2 ч. - Т. : Навчальна книга - Богдан, 2004. - Ч. 1. - 272 с. ; Ч. 2. - 248 с.
6. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. - Тернопіль, Збруч, 2000.- 183 с.

7. Контрольні заходи

В контрольні заходи входять:

- письмові контрольні роботи;
- контрольні опитування в семестрі;
- захист індивідуальних завдань;
- іспит/залік.

Поточний контроль знань та умінь студентів денної форми навчання проводиться шляхом оцінювання, практичних робіт, проведення письмових контрольних робіт та індивідуальних навчальних завдань. Оцінювання виконується за стобальною системою з подальшим урахуванням вагового коефіцієнту в межах кожного модулю та вагового коефіцієнту кожного модулю для підсумкової атестації. Табл.1

Таблиця 1 Контрольні заходи і максимальна оцінка у 3 семестрі

№ теми	ЗМ1				ЗМ2			ЗМ3				ЗМ4				Всього
	Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3	Т 4.4	
Контр. робота	4															60(0.6)
Контр. опитув.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30(0.3)
ІНЗ																10(0.1)
Усього																100(1.0)

Загальний бал за засвоєння дисципліни, що підлягає внесенню в залікову відомість (3сем.), розраховується наступним чином:

$$Пу1=0,6[Кр(Зм1+Зм2+Зм3+Зм4)/4]+ 0,3Коп. + 0,1ІНЗ$$

(Пу1) – поточна успішність у 3 семестрі;

Кр – контрольна робота за модулі;

Коп. – контрольне опитування та активність на практичних заняттях;

ІНЗ – індивідуальне навчальне завдання(реферат);

Якщо до дати складання заліку під час сесії студент склав усі ОКТ з рейтингом не нижче 55 балів за кожен, то за його бажанням залік йому виставляється без будь-яких додаткових умов. Якщо ж у нього не складена хоча б одна ОКТ, то він складає не одну точку, а дисципліну у цілому.

Загальний бал за засвоєння дисципліни, що підлягає внесенню в заліково-екзаменаційну відомість у 4а семестрі, розраховується наступним чином:

Максимальна кількість балів (100) при оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни, яка завершується екзаменом, формується з двох частин, з коефіцієнтом 0,5 кожна:

Таблиця 2 Контрольні заходи і максимальна оцінка у 4 а семестрі

№ теми	ЗМ5						ЗМ6			Всього
	Т 5.1	Т 5.2	Т 5.3	Т 5.4	Т 5.5	Т 5.6	Т 6.1	Т 6.2	Т 6.3	
Контр. робота										60(0.6)
Контр. опитув.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	30(0.3)
ІНЗ										10(0.1)
Усього										100(1.0)

$$\sum R = 0,5(Пу2) + 0,5(EP)$$

(EP) – підсумковий бал за екзаменаційну роботу (4а)100балів (мінімально необхідна кількість балів – 55).

(Пу2) – підсумковий бал за поточну успішність 100балів (сума балів, зароблена студентом у 4а семестрі, але не менше 55);

$$(Пу2) = 0,6Кр(Зм5+Зм6) + 0,3Коп. + 0,1ІНЗ$$

Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS (табл. 4)

Таблиця 4 Система оцінки знань з курсу «Спортивна педагогіка»

Рейтинг студента за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100 балів	відмінно	A
81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Таблиця 3 Система оцінки ІНЗ з курсу до спеціальності «Фізична культура і спорт»

№	Критерії оцінки	Так	Частков о	Ні
1	Розділи роботи повно характеризують тему дослідження	2	0.5	без оцінки
2	В ІНДЗ визначені мета і завдання дослідження	1	0.5	без оцінки
3	Методи дослідження використані в роботі відповідають поставленим завданням	1	0.5	без оцінки
4	Посилання на першоджерела відповідають списку літератур	1	0.5	без оцінки
5	Аналітичний огляд літератури повно висвітлює вивченість проблеми у фізичному вихованні	1	0.5	без оцінки
6	Робота являє собою компіляцію або плагіат	без оцінки	без оцінки	без оцінки
7	У роботі використано літературу видану	1995— 2006	1985— 1994	1960— 1984
8	Висновки відповідають поставленим завданням дослідження	2	1	без оцінки
9	Оформлення списку використаної літератури відповідає стандарту	1	0.5	без оцінки
10	Оформлення ілюстративного матеріалу відповідає стандарту	1	0.5	без оцінки
11	Робота містить орфографічні помилки, перекручені терміни	без оцінки	без оцінки	без оцінки
	Сума балів	31	10	4.5

**Перелік
тем індивідуальних навчальних завдань (рефератів)
до змістових модулів 1-4**

1. Наукові основи та джерела спортивної педагогіки
2. Системи освіти в Україні
3. Самовиховання: історія, теорія, методика
4. Рушійні сили, закономірності і принципи виховання
5. Фізкультурно-оздоровче виховання
6. Основні форми організації виховання.
7. Принцип наочності – як золоте правило дидактики.
8. Функції методів навчання
9. Види і форми організації навчання.
10. Шляхи вдосконалення сучасного уроку
11. Вплив родинного виховання на розвиток дитини
12. Дослідження проблем особистості у спорті та фізичному вихованні.
13. Сутність мотивації щодо занять фізичною культурою.
14. Категорії мотивації щодо занять фізичною культурою.
15. Потреби та мотиви рухової діяльності.
16. Теорії виховання.
17. Особливості виховання в галузі фізичної культури.
18. Психологічна структура рухових навичок (навички, вміння, звички).
19. Психолого-педагогічні основи навчання та спортивного удосконалення.
20. Психологічне забезпечення фізичної підготовки спортсменів
21. Психологічне забезпечення технічної підготовки спортсменів (спеціальні знання, вміння, навички)
22. Психологічне забезпечення тактичної підготовки спортсменів
23. Психологічні особливості планування тактичних дій спортсменів і реалізація плану
24. Процес виховання в структурі загальної психологічної підготовки
25. Вплив фізичних вправ на розвиток особистості..
26. Формування моральних якостей на уроках фізичної культури.
27. Оволодіння знанням на заняттях спортом.
28. Вплив спорту на всебічний розвиток людини.
29. Вплив спорту на формування моральних якостей особистості.
30. Особистість спортсмена та основні аспекти її формування.
31. Лідерство в спортивній групі.

**Перелік
тем індивідуальних навчальних завдань (рефератів)
до змістових модулів 5-6**

1. Критерії педагогічної майстерності тренера.

2. Авторитет тренера з видів спорту
3. Педагогічна культура спортивного педагога.
4. Зміст та норми педагогічної моралі.
5. Структура педагогічної техніки.
6. Завдання та перспективи педагогічної діяльності тренера.
7. Спортивна підготовка. Мета та основні напрями.
8. Вплив занять спортом на формування особистості.
9. Найважливіші засоби впливу тренера на юних спортсменів.
10. Функціональні критерії майстерності тренера.
11. Шляхи професійного самозбереження спортивного педагога.
12. Конфлікти та конфліктні ситуації у спортивно-педагогічній взаємодії.
13. Роль передбачення у педагогічній діяльності спортивного педагога
14. Основні форми і засоби контролю та обліку у спорті.
15. Планування у навчально-виховному процесі з фізичного виховання.
16. Методи самоконтролю у спорті.

Перелік теоретичних питань до залікової роботи

1. Дайте визначення предмету спортивна педагогіка.
2. Розкрийте головну мету спортивної педагогіки
3. Визначити завдання спортивної педагогіки.
4. Охарактеризуйте заняття спортом як педагогічний процес.
5. Дайте визначення поняттям спортивне тренування, спортивні змагання..
6. Проаналізуйте методи дослідження педагогічних проблем спорту.
7. Визначити, у чому полягає специфіка методів досліджень у педагогіці.
8. Охарактеризуйте групи математичних методів та їх ункціональне застосування у педагогіці.
9. Визначити основні напрями фізичного виховання.
10. Проаналізувати показники ефективність системи фізичного виховання.
11. Визначити специфічну особливість фізичного виховання.
12. Дайте визначення мети фізичного виховання
13. Визначити завдання фізичного виховання.
14. Визначити основні принципи фізичного виховання.
15. Дайте визначення поняття педагогічна система?
16. Дати визначення поняття процес виховання.
17. Охарактеризувати об'єктивні чинники процесу виховання.
18. Охарактеризувати суб'єктивні чинники процесу виховання.
19. Охарактеризувати етапи процесу виховання.
20. Проаналізувати структуру процесу виховання.
21. Охарактеризувати рушійні сили виховного процесу.
22. Визначити поняття та головну мету національного виховання.
23. Охарактеризувати принципи національного виховання.
24. Дати визначення понять самовиховання та перевиховання.

25. Охарактеризувати прийоми самовиховання.
26. Охарактеризувати суть, етапи та принципи перевиховання.
27. Дайте визначення поняття закономірності виховання..
28. Дайте визначення поняття принципи виховання
29. Дайте визначення основних напрямів виховання
30. Охарактеризуйте основні методи естетичного виховання.
31. Визначити методи формування свідомості особистості
32. Дати визначення методам стимулювання діяльності й поведінки
33. Розкрийте суть сімейного виховання.
34. Охарактеризуйте види авторитету батьків
35. Проаналізуйте основні стадії розвитку колективу.
36. Дати визначення поняття дидактики, її об'єкта та предмета, як науки.
38. Охарактеризуйте стадії процесу оволодіння новими знаннями
39. Дайте визначення понять —закономірність навчання» і —принцип навчання».
40. Охарактеризуйте загальні закономірності навчання.
41. Дайте визначення та перелічіть зовнішні та внутрішні закономірності навчання
42. Перелічіть основні принципи навчання. Які з них, на Вашу думку, є провідними у навчанні?
43. Визначити поняття метод навчання, яка його природа, джерела виникнення, функції.
44. Розкрийте вихідні принципи класифікації методів навчання.
45. Сформулюйте загальні вимоги щодо вибору оптимальних поєднань методів навчання вчителем.
46. Поясніть, чим відрізняється електронний підручник від звичайного.
47. Охарактеризуйте організаційні форми навчання.
48. Охарактеризуйте організаційні ознаки класно-урочної системи.
49. Оцініть позитивні та негативні аспекти класно-урочної системи.
50. Обґрунтуйте, які чинники характеризують ефективний урок.
51. Обґрунтуйте головну відмінність нетрадиційних організаційних форм навчання від традиційних.
52. Охарактеризуйте види контролю.
53. Визначити основні принципи навчання, які реалізуються у фізичному вихованні.
54. Обґрунтувати основу принципу свідомості.
55. Проаналізувати принцип наочності та його трактування згідно понять діалектики.
56. Визначити особливості принципа свідомості.
57. Дати визначення діалектичного шляху пізнання істини.
58. Визначити сутність поняття «засіб» і «метод» навчання.
59. Визначити основні засоби і методи інформації.
60. Визначити допоміжні засоби і методи інформації

61. Охарактеризувати методи навчання вправ.
62. Визначити характерну рису методу колового тренування.
63. Дати визначення понять уміння і навичка.
64. Охарактеризуйте етапи розучування рухової дії.
65. Дати визначення поняття спортивна техніка та вказати, які фактори впливають на її удосконалення.
66. Розкрити послідовність навчання спортивної техніки.
67. Дати визначення поняття спортивна тактика і які фактори визначають її особливості.
68. Проаналізувати види тактичної підготовки.
69. Визначити перелік спеціальних знань, необхідних спортсменам.
69. Дати визначення поняття здоров'я та здоровий спосіб життя.
70. Охарактеризувати принципи і засоби виховання в педагогіці фізичного виховання.

Перелік контрольних питань до іспиту

1. Дати визначення предмету, головної мети та завдання спортивної педагогіки.
2. Дати визначення поняття фізична культура, спорт, спортивне тренування, спортивні змагання. Охарактеризувати заняття спортом як педагогічний процес.
3. Визначити наукові основи та джерела спортивної педагогіки.
4. Проаналізувати методи дослідження педагогічних проблем спорту.
5. Визначити, у чому полягає специфіка методів досліджень у педагогіці
6. Проаналізувати етичні проблеми, які виникають при використанні методу спостереження. Дати оцінку, чим відрізняється спостереження у повсякденному житті від спостереження як наукового методу дослідження.
7. Розкрити психологічний зміст, констатуючі та формуючі процедури психолого-педагогічного експерименту..
8. Охарактеризувати групи математичних методів та їх функціональне застосування у педагогіці.
9. Проаналізувати показники ефективності системи фізичного виховання.
10. Дати визначення поняття педагогічна система та її структурні компоненти.
11. Дати визначення поняття процес виховання. Охарактеризувати об'єктивні та суб'єктивні чинники процесу.
12. Дати визначення поняття свідомість та її структурним елементам.
13. Охарактеризувати етапи процесу виховання.
14. Проаналізувати структуру процесу виховання. Охарактеризувати рушійні сили виховного процесу.
15. Визначити поняття, головну мету та принципи національного

виховання.

16. Дати визначення понять самовиховання та перевиховання.

Охарактеризувати прийоми самовиховання, етапи і принципи перевиховання.

17. Дати визначення та проаналізувати основні закономірності виховання.

18. Дати визначення поняття принципи виховання та охарактеризувати його основні напрями.
19. Обґрунтувати особливості змісту морального виховання в національній школі.
20. Проаналізувати класифікацію основних методів виховання
21. Визначити методи формування свідомості особистості
22. Дати визначення методам стимулювання діяльності й поведінки
23. Розкрити суть сімейного виховання.
24. Охарактеризувати види колективів. Проаналізувати основні стадії розвитку колективу
25. Дати визначення поняття дидактики, її об'єкта та предмета, як науки. Визначити основні завдання дидактики.
26. Дати визначення основних функцій навчання. Розкрити сутність і особливості кожного структурного компонента процесу навчання.
27. Довести єдність розвитку і виховання учнів у процесі навчання.
28. Дати визначення понять “закономірність навчання” і “принцип навчання”. Охарактеризувати загальні закономірності навчання.
29. Дати визначення та перелічити зовнішні та внутрішні закономірності навчання
30. Визначити поняття метод навчання, яка його природа, джерела виникнення, функції.
31. Розкрити вихідні принципи класифікації методів навчання.
32. Пояснити, чим зумовлені різні підходи до класифікації методів навчання.
33. Обґрунтувати, які чинники визначають доцільність використання конкретного методу навчання.
34. Обґрунтувати вплив змісту навчальної діяльності на вибір методів навчання.
35. Сформулювати загальні вимоги щодо вибору оптимальних поєднань методів навчання вчителем.
36. Визначити чинники, які впливають на ефективність застосування словесних засобів навчання.
37. Обґрунтувати, як розрізняють засоби навчання. Пояснити, чим відрізняється електронний підручник від звичайного.
38. Охарактеризувати організаційні форми навчання.
39. Проаналізувати позитивні моменти мангеймської форми вибіркового навчання.
40. Охарактеризувати організаційні ознаки класно-урочної системи. Оцініть позитивні та негативні аспекти класно-урочної системи.
41. Обґрунтувати, які чинники характеризують ефективний урок. Визначити недоліки уроку як основної форми навчання.
42. Обґрунтувати головну відмінність нетрадиційних організаційних форм навчання від традиційних.

43. Дати визначення понять “діагностування” і “контроль”.
Охарактеризувати види контролю.
44. Обґрунтувати, який вид контролю, на Вашу думку, найсуттєвіший для перевірки міцності знань, умінь і навичок учнів.
45. Обґрунтувати мету та ефективність тестового та комп’ютерного контролю у сучасній дидактиці.
46. Розкрити зміст основних понять дидактики: навчання, знання, вміння, навичка, урок, тренування, фізична вправа.
47. Визначити завдання, що вирішуються при організації і проведенні навчальних або навчально-тренувальних занять з фізичної культури.
48. Визначити, які основні принципи навчання реалізуються у фізичному вихованні?
49. Розкрити зміст наступних понять: методи навчання, методичний прийом, засоби навчання. За якими ознаками класифікуються методи навчання у дидактиці фізичного виховання.
50. Дати визначення понять уміння і навичка. Характерні особливості та значення рухових навичок.
51. Охарактеризуйте позитивне перенесення навичок. Фази формування рухової навички та їх особливості
52. Дати визначення поняття спортивна техніка, із яких структурних одиниць вона складається і які фактори впливають на її вдосконалення?
53. Розкрити послідовність навчання спортивної техніки.
54. Дати визначення поняття спортивна тактика і які фактори визначають її особливості.
55. Дати визначення поняття тактична підготовка. Проаналізувати види тактичної підготовки.
56. Визначити перелік спеціальних знань, необхідних спортсменам.
57. Охарактеризувати принципи і засоби виховання у педагогіці фізичного виховання.
58. Визначити моральні якості, що формуються у спортсменів за правильною організованою спортивною діяльністю.
59. Охарактеризувати вплив занять спортом на інтелектуальну сферу людини. Сутність системи фізичної освіти П.Ф.Лесгафта?
60. Охарактеризувати рівні майстерності тренера.
61. Дати визначення поняття педагогічні уміння і здібності. Розкрити структуру педагогічних умінь.
62. Перелічити структуру знань спортивного педагога.
63. Назвати елементи педагогічної культури спортивного педагога.
64. Перелічити вимоги до особистості педагога, тренера. Які індивідуально-особистісні особливості варто враховувати під час підготовки до педагогічної діяльності?
65. Дати визначення поняття авторитет тренера. Назвати компоненти, що визначають авторитет спортивного педагога.

66. Дати визначення норми педагогічної моралі у ставленні спортивного педагога до спортсменів.
67. Дати визначення поняття педагогічна техніка. Охарактеризуйте структуру педагогічної техніки.
68. Охарактеризувати основні та допоміжні засоби передачі інформації у навчально-тренувальному процесі.
69. Визначити, які особистісні якості повинен виховувати тренер у своїх учнів та охарактеризувати найважливіші засоби впливу тренера на юних спортсменів.
70. Визначити професійні деструкції, характерні для педагога і типові приклади їх прояву у викладача, тренера. Які існують причини виникнення професійних деструкцій?
71. Розкрити сутність феномену «вигорання» у спортивних педагогів і представників комунікативних професій.
72. Дати визначення поняття конфлікт. Охарактеризувати види конфліктів.
73. Проаналізувати причини конфліктів у спортивно-педагогічній взаємодії. Визначити умови виникнення та фази розвитку конфлікту.
74. Проаналізувати стилі поведінки у конфлікті. Визначити фактори, що визначають вибір стилю поведінки у конфлікті. Охарактеризувати тактики, застосовувані у конфліктній взаємодії
75. Визначити характеристики творчої особистості. Перелічити психологічні складові творчого процесу.
76. Охарактеризувати особливості творчого мислення педагога. Визначити у чому полягає роль передбачення у педагогічному процесі.
77. Розкрити зміст оперативного, ситуативного передбачення в педагогічній і спортивній діяльності.
78. Проаналізувати мету та способи поточного педагогічного контролю.

8. Самостійна робота

Під час самостійної роботи студенти вивчають як матеріал аудиторних занять курсу, так і питання винесенні на самостійне вивчення. Самостійна робота планується на кожну годину аудиторного часу і на питання винесенні на самостійне вивчення. Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи студенти звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Зміст самостійної роботи студента складається з таких видів:

- підготовка до аудиторних практичних занять.
- виконання домашніх завдань впродовж семестру.

9. Рекомендована література

Основна

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки.
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База с.даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.
3. Бондар В. І. Дидактика : Підручник для студ. пед. вузів. – К.: Либідь, 2005. – 263 с.
4. Бондарчук Е. И. Основы психологии и педагогики / Е. И.Бондарчук, Л. И. Бондарчук // Курс лекцій. — 3-е изд., стереотип. — К. : МАУП, 2002. — 168 с.
5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навчальний посібник – К. : Знання, 2008. – 566 с
6. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник— 3-тє вид., стер. — К. : Академвидав, 2009. — 616с. — (Серія "Альма-матер").
7. Воронова В. І. Психологія спорту — К. : Олімп, л-ра, 2007. - 298 с.
8. Глазирін, І. Д., Глазиріна В. М. Педагогіка спортивної діяльності : курс лекцій та лабораторний практикум МОНМСУ, Черкаський НУ ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 132 с.
9. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям. – К.: Вінниця, 2008. – 278 с.
10. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид.— К. : Освіта України, 2008. — 528с.
11. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. — 2. вид., доп. і перероб. / С.Г.Карпенчук / — К. : Вища школа, 2005. — 344с.
12. Кошева, Л. В. Педагогіка : курс лекцій для студентів спеціальності 017 – Фізична культура і спорт. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 196 с.
13. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - К.: Олімпійська література, 2008. - 91 с.
14. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання. В 2 т. Т.2. Методика фізичного виховання різних груп населення. - К.: Олімпійська література, 2008. - 366 с.

Додаткова

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для тудентів вищих навчальних закладів / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2018. – 848 с.
2. Кошева Л.В. Компетентнісний підхід до професійної підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання : збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції (17–18 квітня 2019 року) / за заг. ред. Ю.О. Долинного./Л.В.Кошева, О. О. Заболотний – Краматорськ : ДДМА, 2019. – С 277-287.
3. Кошева Л.В. Формування компетенцій і особистісних цінностей майбутнього тренера з фітнесу. Сучасна освіта – доступність, якість, визнання:

збірник наукових праць міжнародної науково-методичної конференції, 14–15 листопада 2019 року, м. Краматорськ / під заг. ред. д-ра техн. наук., проф. С. В. Ковалевського. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – С 85-88

4. Кошева Л.В Прогнозування компетентнісних показників студентів за освітньо-професійним спрямуванням підготовки. Нейромережеві технології та їх застосування НМТіЗ-2019: збірник наукових праць міжнародної наукової конференції «Нейромережеві технології та їх застосування НМТіЗ-2019» / за заг. ред. С.В.Ковалевського. - Краматорськ: ДДМА, 2019. – С 53-55 .

5. Кошева Л.В Нейромережеве прогнозування контрольних показників тренувального процесу. Нейромережеві технології та їх застосування НМТіЗ-2018: збірник наукових праць міжнародної наукової конференції «Нейромережеві технології та їх застосування НМТіЗ-2018» / за заг. ред. С.В.Ковалевського. - Краматорськ: ДДМА, 2018. – С 59-62 .

6. Ложкін Г. В. Технології розв'язання конфліктів у педагогічній взаємодії / Ложкін Г. В., Коць М. О., Петровська Т. В. — К.; Луцьк: АПН України, 2000. — 150 с.

7. Москаленко В. В. Психологія соціального впливу / В. В. Москаленко. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 448 с.

10. Електронні ресурси з дисципліни

1. <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/>
2. <http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1057>